

Dokazovanje obresti ob tanki kapitalizaciji

ČISTI RAČUNI

Mateja Drobež Tomšič, Unija
evronaevro@finance.si

Tanka kapitalizacija ni novost v naši davčni zakonodaji. Urejena je bila že v prejšnjem ZDDPO-1, čeprav je v 32. členu ZDDPO-2 urejena nekoliko drugače kot v prejšnjem ZDDPO-1. Prav tako nismo edina država, ki ima urejen ta institut v davčni zakonodaji.

Tanka kapitalizacija pomeni, da gre za (davčne namene) presežno zadolževanje družbe pri kvalificiranem družbeniku te družbe, zaradi česar so davčno nepriznani odhodki od obresti od presežka posojil. Vendar pa ima davčni zavezanec možnost dokazati, da bi lahko dobil posojilo ob enakih oziroma primerljivih pogojih tudi od nepovezane osebe, s tem pa obresti od presežka posojil niso eksplicitno davčno nepriznane.

Kdaj so obresti od presežka posojil davčno nepriznane?

Tanka kapitalizacija po definiciji pomeni davčno omejevanje pri priznavanju obresti kot davčnih odhodkov, če je preseženo fiksno razmerje med dolgom, ki ga družbi nameni kvalificirani družbenik, in njegovo kapitalsko udeležbo v tej družbi. Takšno davčno omejevanje pa ne velja za obresti od posojil, prejetih pred 1. januarjem 2005. Kvalificirani družbenik (tudi delničar) je tisti, ki ima kadarkoli v davčnem obdobju neposredno ali posredno v lasti najmanj 25 odstotkov delnic ali deležev v kapitalu ali glasovalnih pravic v družbi. Kot odhodek se ne priznajo obresti od posojil (razen pri posojilojemalcih bankah in zavarovalnicah), ki so prejeta od kvalificiranega družbenika, če kadarkoli v davčnem obdobju 2009 ta posojila presegajo šestkratnik (prehodno obdobje:

pravno obdobje 2009-2010 šestkratnik, 2011- petkratnik – glejte 81. člen ZDDPO-2; 2012 in dalje pa štirikratnik) zneska deleža tega delničarja oziroma družbenika v kapitalu zavezanca, ugotovljenega glede na znesek in obdobje trajanja presežka posojil v davčnem obdobju, razen če zavezanec dokaže, da bi presežek posojil lahko dobil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba. Znesek deleža delničarja oziroma družbenika v kapitalu prejemnika posojila se določi za davčno obdobje kot povprečje na podlagi stanja vplačanega kapitala, prenesenega čistega dobička in rezerv na zadnji dan vsakega meseca v davčnem obdobju. Med drugim kapitalski delež družbenika povečujejo tudi naknadna vplačila družbenika (glejte 491. člen ZGD-1), ki vsebinsko pomenijo kapitalske rezerve.

Štejejo tudi posojila tretjih, zavarovana pri kvalificiranih družbenikih

Težava davčnih zavezancev v času gospodarske krize se pojavlja tudi zato, ker je od bank in drugih finančnih institucij težje dobiti posojila kot v preteklosti, zato je v zasebnih družbah precej financiranja od vpletenih družbenikov ali pa so ta posojila, prejeta od bank oziroma drugih finančnih institucij, pogosto zavarovana z jamstvom družbenika za poplačilo tega dolga. Po 32. členu ZDDPO-2 pa se za posojila kvalificiranega delničarja oziroma družbenika štejejo tudi posojila tretjih oseb,

vključno s posojili bank, za katera jamči ta delničar oziroma družbenik, oziroma če so posojila pridobljena v zvezi z depozitom tega delničarja oziroma družbenika v tej osebi oziroma banki.

Namen predlagatelja ZDDPO-2: ekonomski razlogi za tanko kapitalizacijo

Na začetku je bilo omenjeno, da so sicer davčno nepriznane obresti od presežka posojil, vendar ni tako, če zavezanec (posojilojemalec) dokaže, da bi lahko presežek posojil dobil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba. Tudi to dokazovanje je v času finančne in gospodarske krize težje kot v preteklosti, ker je še težje dobiti posojila od nepovezanih oseb. Mnogokrat pa so ta posojila zavarovana z jamstvom kvalificiranega družbenika.

Pa poglejmo, kaj je imel v mislih predlagatelj zakona, ko je predlagal dopolnitev zakonske določbe o tanki kapitalizaciji s tem, da lahko davčni zavezanec dokaže, da bi presežek posojil dobil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba. To lahko najdemo v Poročevalcu DZ RS, št. 98/06: »... Predlaga pa se dopolnitev, po kateri se obresti priznajo kot odhodek, če zavezanec dokaže, da bi presežek posojil lahko dobil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba. Kar ne pomeni, da bo davčni organ v vseh primerih ugotavljal, ali bi neodvisna (nepovezana) banka ali druga nepovezana oseba dala posojilo (morebiti) prezadolženemu zavezancu, bo pa dopuščen možnost zavezancu, da dokaže, da ne daje prednost financiranju z dolgom zaradi doseganja davčno ugodnejše obravnave, kar obravnava obresti napram obravnavi dividend je, ampak se je za takšno financiranje odločil na primer iz ekonomskih razlogov. Predlagatelj ocenjuje, da je s predlagano ureditvijo zadosti zaščitena davčna osnova, pravice zavezanca, predlagani sistem pa je primeren tudi z vidika davčnega administriranja ...« Upoštevanje takšnega namena predlagatelja bi bilo v trenutnih gospodarskih in finančnih razmerah zelo dobrodošlo. ●

KAJ PRAVI DAVČNI ORGAN

Dokazovanje tanke kapitalizacije

- ▶ V zvezi s tanko kapitalizacijo je davčni organ izdal že nekaj pojasnil. Opozorila bi predvsem na pojasnilo št. 4200-24/2007-2 iz 17. aprila 2007 »Tanka kapitalizacija – dokazovanje, da bi zavezanec lahko dobil presežek posojil od posojilodajalca, ki je nepovezana oseba«. Davčni organ med drugim navaja, da je bila dopolnitev določbe o tanki kapitalizaciji z možnostjo dokazovanja sprejeta iz razloga, da se zaščiti predvsem pravica tistih zavezancev, ki jim ekonomske razmere dopuščajo višje razmerje med dolžniškim in lastniškim financiranjem, kot ga dopušča institut tanke kapitalizacije, ki določa fiksno razmerje med dolgom in kapitalom.
- ▶ Davčni organ v tem pojasnilu ne razlaga posebej okoliščin, v katerih od davčnega zavezanca ne bo zahteval dokazila, da bi presežek posojil lahko dobil od nepovezanih oseb, kot lahko razumemo iz namena predlagatelja, ki je prav tako povzet v tem pojasnilu. Je pa vsebina omenjenega pojasnila namenjena predvsem načinu dokazovanja, da bi zavezanec lahko dobil presežek posojil od nepovezane osebe. Konkretnije o tem najdete v omenjenem pojasnilu davčnega organa.